

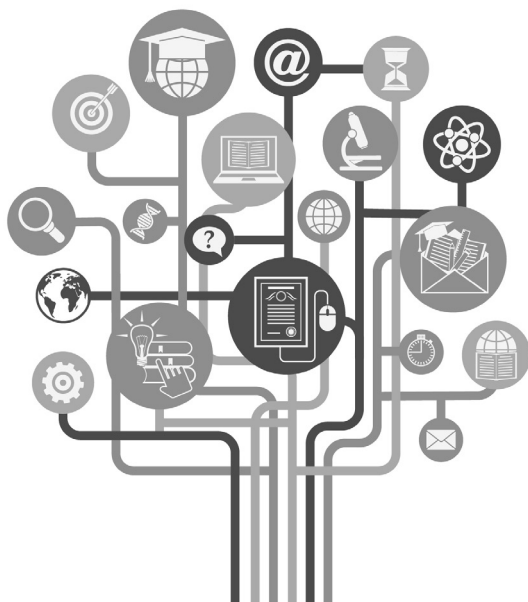
3

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

The Effects of Using Learnin Package “Origami Transforming
Paper” on Emotional Quotient of Early Childhood

เพชรารวลัย ธีระวนัฐพงศ์

Phetcharawalai Thirawanutpong

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

The Effects of Using Learnin Package “Origami Transforming Paper”
on Emotional Quotient of Early Childhood

เพชรราวลัย ธีระวณัฐพงศ์¹

Phetcharawalai Thirawanutpong

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ กรุงเทพฯ 10220 ประเทศไทย

Education Faculty, North Bangkok University, Bangkok 10220, Thailand

e-mail: phetcharawalai.th@northbkk.ac.th

Received : August 23, 2023 Revised : January 10, 2024 Accepted : January 10, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยโดยการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” นำเสนอแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือ เด็กชายและเด็กหญิงที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี อาศัยอยู่ในชุมชนวัชรพล 3 ซอยจตุโชติ 20 แขวงอ้อเงิน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยจากผู้ปกครองของเด็กกลุ่มเป้าหมายจำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” พร้อมด้วยคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.61/95.57 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์หลังจากทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง จากการ

วิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า 1) ด้านการเข้าใจตนเอง ฝึกให้เด็กรู้จักอารมณ์ของตนเองโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นร่วมกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน ฝึกให้เด็กมีน้ำใจ รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือผู้อื่น ยอมรับผิด 2) ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง สอนให้เด็กรู้จักความอดทน การรอคอย 3) ด้านการเข้าใจผู้อื่น สอนให้เด็กปรับตัวในการอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จัดกิจกรรมทางกายประกอบการร่วมกัน และ 4) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับครู รุ่นพี่ และบุคคลในชุมชน

คำสำคัญ: ชุดการเรียนรู้; กระดาษแปลงกายโอริกามิ; ความฉลาดทางอารมณ์; เด็กปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research are to 1) create and assess the effectiveness of the learning package. “Origami Paper” on Emotional Intelligence of Early Childhood Children, 2) examine the emotional intelligence of early childhood children by contrasting the data obtained from the “Origami Paper” learning set before and after, and to 3) present guidelines for developing emotional intelligence of early childhood children. The target groups for this study were boys and girls aged between 5-6 years living in Watcharapol 3 Community, Soi Chatuchot 20, Or-Ngoen Subdistrict, Sai Mai District, Bangkok, who received informed consent from the parents of the target children of 45 people. The tools used in the research were: Learning set “Origami Paper” along with a manual for using the learning set, and Emotional Intelligence Assessment for Early Childhood Children to develop emotional intelligence of early childhood children. Quantitative data were analyzed by means of average, standard deviation, and the qualitative data were analyzed by content analysis.

The results of the research revealed that using “Origami paper” to develop the emotional intelligence of early childhood children produced an efficiency of 82.47/84.42, meeting the 80/80 efficiency criteria. After

the experiment, the early childhood students who were instructed to use “Origami Paper” learning packages to enhance their emotional intelligence scored on average higher than they had previously. According to the expert opinions on 1) the development of emotional intelligence in early childhood children, the findings indicated that teachers should help children to identify their own emotions by letting them play with their friends, modelling kindness, sharing knowledge, being helpful to others, and accepting of their mistakes; 2) the development of emotional self-control, the result revealed that teachers should teach children to be patient and learn to wait; 3) Understanding others, teachers should instill in their students empathy for others, teach them to live happy, and motivate them to engage in physical activity. and 4) the development of human relationship, the teachers should encourage children to take part in school activities with other students, teachers, and people in the community.

Keywords: Learning Package; Origami Transforming Paper; Emotional Intelligence; Early Childhood

บทนำ

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป โดยเน้นพัฒนาทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนา 4 ด้านของเด็กปฐมวัย พัฒนาการด้านสติปัญญาเป็นพัฒนาการที่สำคัญในการเรียนรู้ของเด็กในช่วงอายุ 0-6 ปี ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญและจำเป็นที่สุดในการพัฒนาสมอง เนื่องจากเป็นระบบที่มีความซับซ้อน และเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสติปัญญาของเด็กปฐมวัย การคิดของเด็ก การสื่อสารความต้องการของตนเองกับผู้อื่นเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะทางด้านสติปัญญา ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทักษะด้าน

อื่นๆ ต่อไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ในปัจจุบันประมาณร้อยละ 6 ถึง 10 ของเด็กปฐมวัยกำลังประสบภาวะความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ (Emotional and Behavioral Disorders) โดยเด็กจำนวนดังกล่าว จำเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ รวมทั้งการรักษาที่เหมาะสม เพราะการสอนในห้องเรียนอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะทำลายข้อจำกัดในการเรียนรู้ของเด็กได้ อีกทั้งตัวเด็กเองยังมักเป็นผู้ขัดขวางการเรียนการสอนในห้องเรียนอีกด้วย ทั้งนี้ความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์นั้น ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของเด็กซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลและช่วยเหลือเป็นพิเศษ ทั้งนี้ ความหมายของความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์นั้นครอบคลุมถึงโรคจิตเภท (Schizophrenia) จากการศึกษาข้อมูลพบว่า มีผู้ปกครองจำนวนไม่น้อยที่ต้องเผชิญกับปัญหาความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็ก ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่สามารถได้รับการช่วยเหลือหรือแก้ไขได้ หากเด็กได้รับการรักษาที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ปัญหาของเด็กในบางกรณีอาจจะมีความรุนแรง ซึ่งเป็นสัญญาณของปัญหาสำคัญที่เด็กกำลังเผชิญอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากปัญหาความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็กเรื้อรังติดต่อกันเป็นเวลานาน จนกระทั่งเด็กโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว ผลเสียที่ตามมาอาจลุกลามไปถึงการสูญเสียของชีวิตได้ (มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ, 2565) เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดภาวะความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ครูและผู้ปกครองควรต้องให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการโดยเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม

ศิลปะเป็นพื้นฐานทางการศึกษาที่ช่วยในการพัฒนาเด็กเป็นรายบุคคล ซึ่งควรเริ่มตั้งแต่เด็กยังเล็ก ๆ การจัดประสบการณ์ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยเน้นการพัฒนาด้านต่างๆ ของเด็กมากกว่าผลงาน ในการจัดประสบการณ์จะต้องจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก โดยคำนึงถึงตัวเด็กเป็นหลักเน้นให้เด็กได้ “กระทำ” เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน การพับกระดาษเป็นศิลปะอีกแขนงหนึ่งที่ภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า โอริกามิ (ORIGAMI) เป็นการนำเอากระดาษแผ่นเดียวมาพับให้เกิดรูปทรงต่าง ๆ โดยกระดาษที่ใช้ในการพับนั้นมีหลายขนาด หลายสี หาง่าย และราคาไม่แพง เช่นกระดาษสี กระดาษห่อของขวัญ กระดาษหนังสือพิมพ์หรือกระดาษเหลือใช้ตามนิตยสาร การเลือกใช้กระดาษสำหรับที่จะนำมาพับนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่ต้องการจะพับ อาทิเช่น ภาชนะ สิ่งของเครื่องใช้ รูปสัตว์ ต้นไม้ ใบไม้ หรือดอกไม้ชนิดต่าง ๆ เป็นต้น กิจกรรมพับกระดาษ

เป็นการประดิษฐ์กระดาษให้มีลักษณะเป็นภาพสามมิติ เป็นกิจกรรมที่ช่วยฝึกฝนให้มีสมาธิ มีสติปัญญา รวมไปถึงความละเอียดลออ ประณีตบรรจง อาศัยการทำงานประสานสัมพันธ์ ระหว่างกล้ามเนื้อตา มือ และนิ้วมือ แล้วจึงพับกระดาษให้เป็นภาพสัญลักษณ์ตามลำดับและขั้นตอน นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย ฝึกกล้ามเนื้อมัดเล็ก การทำงานของมือและตา ด้านอารมณ์-จิตใจ ซึ่งขณะที่เด็กพับกระดาษเด็กมีความสุขรู้สึกมั่นใจ มีสมาธิ และรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง (ปัญชาธนบุญสมบัติ, 2554)

ชุดการเรียนรู้จัดเป็นสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างหนึ่งที่ผลิตขึ้นมาอย่างเป็นระบบ มีความสอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยพัฒนาทั้งทักษะวิชาการ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ไปจนถึงวางรากฐานการสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง อันเป็นทักษะสำคัญของเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 และเป็นการเปิดโอกาสให้การศึกษาเดินทางออกไปพ้นจากห้องเรียน ทำให้เด็กเรียนรู้ได้จากที่บ้านผ่านความร่วมมือของผู้ปกครอง และผู้ปกครองมีเวลาอยู่บ้านร่วมกับลูกมากขึ้น และมีโอกาสใช้เวลาร่วมกัน จึงเป็นโอกาสดีที่พ่อแม่ ผู้ปกครองจะได้ใช้เวลาทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก และเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดูแลเด็กให้มีทักษะที่ตีความเหมาะสมตามวัยผ่านกิจกรรมการเล่น และลงมือกระทำ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560 คือเด็กต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนพร้อมกันไปอย่างต่อเนื่องทั้งที่บ้าน โรงเรียน ชุมชน และสังคม โดยครูต้องสื่อสารทำความเข้าใจกับพ่อแม่และผู้ปกครอง เพื่อให้ประสานความร่วมมือกับในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งชุดการเรียนรู้ประกอบไปด้วยคู่มือ การใช้สื่อการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบของสื่อและอุปกรณ์ หรือเทคนิควิธีการต่าง ๆ ชุดการเรียนรู้ทำให้เด็กเป็นอิสระจากครู ช่วยลดช่องว่างของภาวะถดถอยทางการเรียนรู้จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) เนื่องจากเด็กเรียนด้วยตัวเองได้ตลอดเวลาผ่านการทำชิ้นงาน โดยครูจะมีหน้าที่ติดตามผล ส่งเสริม สนับสนุน และประเมินผล อีกทั้งชุดคำถามในคู่มือยังเน้นเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม การพัฒนาตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่น ทำให้ผู้ปกครองสามารถเป็นที่ปรึกษาและเรียนรู้ไปพร้อมเด็กๆ ได้ (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2564)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้กับเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นรูปแบบที่สามารถพัฒนาให้เด็กปฐมวัยรู้จักและเข้าใจอารมณ์ตนเองและผู้อื่น เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมควบคุมอารมณ์ตนเองได้ มีความสนุกสนาน กล้าแสดงออก รู้จักการรอคอย อดทน มีความมุ่งมั่นในการทำกิจกรรม รู้จักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหาในระหว่างการทำกิจกรรม และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นเหมาะสมตามวัย และเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งที่ครูสามารถนำไปการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีความฉลาดทางอารมณ์พร้อมที่จะเผชิญกับชีวิตในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

1. ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่ อย่างไร
2. เด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” มีความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้นอย่างไร
3. การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยควรมีแนวทางอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยโดยการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ”
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80
2. หลังการทดลองเด็กปฐมวัยที่ใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” มีค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าก่อนการทดลอง
3. การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยมีแนวทางที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือ เด็กชายและเด็กหญิงที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี อาศัยอยู่ในชุมชนวัชรพล 3 ซอยจตุโชติ 20 แขวงออเงิน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยจากผู้ปกครองของเด็กกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 45 คน

ด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

ตัวแปรต้น คือ ชุดการเรียนรู้ “กระต่ายแปลงกายโอริกามิ”

ตัวแปรตาม คือ ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

ด้านระยะเวลา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำการศึกษาในปี พ.ศ. 2565 ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจำนวน 8 สัปดาห์ ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2565 – เดือนเมษายน 2565

วิธีการวิจัย

1. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ศึกษาหลักสูตร และคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างชุดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

1.2 ศึกษาเนื้อหา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย จาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2563) วารสาร มีหลาย (2560) และ Selter (2002) เพื่อนำมาวิเคราะห์และกำหนดขอบเขตความรู้ ความเข้าใจและพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยที่มีความฉลาดทางอารมณ์

1.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการเรียนรู้ ของ วรรณพรรณ เลิศวัตรกานต์ (2557) และ อัจฉราลักษณ์ ทั้งทอง (2563) เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างและดำเนินการสร้างชุดกิจกรรม

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือ เด็กชายและเด็กหญิงที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี อาศัยอยู่ในชุมชนวัชรพล 3 ซอยจตุโชติ 20 แขวงออเงิน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยจากผู้ปกครองของเด็กกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 45 คน ซึ่งระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองจำนวน 8 สัปดาห์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 8 กิจกรรม ซึ่งในชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ประกอบด้วย

1) คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นส่วนของการชี้แจงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ เช่น วัตถุประสงค์ของชุดการเรียนรู้ ขอบข่ายความฉลาดทางอารมณ์ แนวทาง/วิธีการใช้ชุดการเรียนรู้ รายละเอียดของกิจกรรม และตารางการวิเคราะห์กิจกรรมส่งเสริมองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

2) ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ทั้งหมด 8 กิจกรรม ประกอบด้วย นิทานจำนวน 8 เรื่อง คือ 1) นิทานวันนี้นั้นสุขปนเศร้า 2) นิทานบักซ่า ชี้โมโห 3) นิทานกบซ่าหน้าบูด 4) นิทานปูปี้ป๊ ซึ่งออน 5) นิทานโมโห แล่นะ 6) นิทานลูกสิงอารมณ์ดี 7) นิทานบ้านของริโกะจัง และ 8) นิทานร้านกระเป๋ในป่าใหญ่ โดยใช้สื่ออุปกรณ์ที่จัดเตรียมไว้ในแต่ละกิจกรรม

2. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านที่ 2 ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง 3 ด้านการเข้าใจผู้อื่น และด้านที่ 4 ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์

3. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

4. การตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยนำชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 8 กิจกรรม พร้อมคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบพิจารณาหาค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ของความถูกต้อง และความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 มีคำแนะนำดังนี้

- ปรับแก้การกำหนดวัตถุประสงค์และการประเมินจะต้องสอดคล้องกัน ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมต้องเป็นไปในแนวทางการจัดประสบการณ์คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้

- ปรับเพิ่มข้อคำถามหรือสถานการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการส่งเสริมพฤติกรรมตามจุดประสงค์ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการจัดกิจกรรมตอบสนองตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3

4.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของคำสั่งหรือข้อกำหนด สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เกณฑ์การให้คะแนน และรูปแบบการบันทึก ซึ่งผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาพบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ทุกรายการ โดยค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้มากกว่า 0.50 ขึ้นไป ประเด็นปรับแก้คือ การใช้คำอธิบายรายละเอียดของพฤติกรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยปรับแก้ให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

4.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 4 ข้อ

4.4 นำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) แล้วนำข้อมูลมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) (อนูวัติ คุณแก้ว, 2559) ซึ่งใช้เกณฑ์การให้คะแนน คือ

+1 คือ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามรายการ

0 คือ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามรายการ

-1 คือ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามรายการ

4.5 พิจารณาความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66-1.00 โดยมีข้อเสนอแนะให้ปรับคำถามให้ชัดเจนและครอบคลุม

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยทำการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองของเด็กกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความร่วมมือกับผู้ปกครองของเด็กกลุ่มเป้าหมายให้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัยในครั้งนี้

5.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาดแปลงกายโอริกามิ” โดยผู้วิจัยดำเนินการทดสอบเด็กกลุ่ม

เป้าหมายด้วยตนเองเป็นรายบุคคลผ่านวิดีโอคอล LINE ซึ่งแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย มี 2 ตอน ใช้ระยะเวลาในการทดสอบ 50 นาที

5.3 ผู้วิจัยดำเนินการส่งชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” และเมื่อผู้ปกครองของเด็กกลุ่มเป้าหมายได้รับชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” จำนวน 8 กิจกรรมแล้ว ผู้วิจัยทำการนัดหมายเพื่อประชุมกับผู้ปกครองของเด็กกลุ่มเป้าหมายผ่าน กลุ่ม LINE ที่ชื่อว่า ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” เพื่อทำการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับ การใช้ชุดการเรียนรู้ที่ 1-8 โดยมีผู้ปกครองและเด็กนั่งร่วมฟัง หลังจากนั้นเมื่อผู้วิจัยแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้แล้ว โดยให้ผู้ปกครองทำการศึกษาเล่มคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ด้วยตนเอง และให้ผู้ปกครองใช้ชุดการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ที่ไปจนครบ 8 สัปดาห์ โดยระหว่างการใช้ชุดการเรียนรู้ ผู้ปกครองทำการบันทึกภาพเคลื่อนไหวและรูปภาพขณะที่เด็กทำกิจกรรมส่งมายังกลุ่ม LINE และ FACEBOOK เป็นกลุ่มปิดเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ของเด็ก กลุ่มเป้าหมายทั้ง 45 คน ซึ่งทุกสัปดาห์ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาตกับผู้ปกครองทุกสัปดาห์เพื่อทำการพูดคุยเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ”

5.4 ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบเด็กกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเองเป็นรายบุคคลผ่านวิดีโอคอล LINE ด้วยแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยฉบับเดิมกับเด็กกลุ่มเป้าหมาย ใช้ระยะเวลาในการทดสอบ 50 นาที

5.5 ผู้วิจัยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจากแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังการทดลอง (Posttest) ของเด็กกลุ่มเป้าหมาย โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.6 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured interview) โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญทั้งสิ้น 5 ท่าน ได้แก่ 1) อาจารย์ผู้สอนสาขาการศึกษาปฐมวัย 1 ท่าน 2) ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล 2 ท่าน 3) หัวหน้าสายชั้นอนุบาล 1 ท่าน และ 4) ครูอนุบาล 1 ท่าน

6. วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลเสนอ

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย มีรายละเอียด ดังนี้

6.1.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ “กระดาดแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 80/80

6.1.2 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

6.1.3 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การถามตอบ และการบันทึกภาพขณะดำเนินกิจกรรม แล้วนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นประเด็นหัวข้อ เพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาดแปลงกายโอริกามิ”

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

7.1.1 ค่าเฉลี่ย (μ)

7.1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

7.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและเรียบเรียงเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

สร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ “กระดาดแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 : ผลการหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร (E1/E2) (N = 45)

จำนวน (คน)	คะแนนระหว่างการใช้ชุดการเรียนรู้ (E1)			คะแนนหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ (E2)			เกณฑ์ 80/80
45	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	μ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	μ	สูงกว่า เกณฑ์
	144	5,224	80.61	16	989	95.57	
ประสิทธิภาพของชุดเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ”(E1/E2) เท่ากับ 80.61/95.57							

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์80/80 โดยใช้สูตร (E1/E2) คะแนนระหว่างการใช้ชุดการเรียนรู้ (E1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80.61และคะแนนประสิทธิภาพหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ (E2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 95.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยโดยการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ”

ตารางที่ 2 : ผลการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” โดยภาพรวม (N = 45)

ความฉลาดทางอารมณ์	คะแนนเต็ม	μ	σ
ก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ”	24	16.82	1.13
หลังการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ”	24	21.51	0.94

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยโดย ภาพรวมก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.82 ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 1.13 และคะแนนค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยหลังใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.51 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 เมื่อนำคะแนน ค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมก่อนและหลังที่ใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลง

กายโอริกามิ” มาเปรียบเทียบกัน พบว่า มีคะแนนค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยโดย ภาพรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตารางที่ 3 : ผลการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาศแปลงกายโอริกามิ” เป็นรายด้าน (N = 45)

ความฉลาดทางอารมณ์	กลุ่มเป้าหมาย	μ	σ
ด้านการเข้าใจตนเอง	ก่อนการทดลอง	4.26	0.53
	หลังการทดลอง	5.40	0.61
ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง	ก่อนการทดลอง	4.08	0.66
	หลังการทดลอง	5.57	0.49
ด้านการเข้าใจผู้อื่น	ก่อนการทดลอง	4.17	0.57
	หลังการทดลอง	5.42	0.54
ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	ก่อนการทดลอง	4.28	0.69
	หลังการทดลอง	5.60	0.53

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาศแปลงกายโอริกามิ” เป็นรายด้าน คือ

ด้านการเข้าใจตนเอง ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61

ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49

ด้านการเข้าใจผู้อื่น ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54

ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 และหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5

จากผลการศึกษาผลการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” เป็นรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของปฐมวัยสูงขึ้น

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย 2) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยโดยการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ผู้ศึกษามีข้อสรุป 3 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.61/95.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้หมายความว่า เด็กปฐมวัยได้คะแนนเฉลี่ยจากการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ทั้ง 8 กิจกรรม คะแนนระหว่างการใช้ชุดการเรียนรู้ (E1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 80.61 และคะแนนประสิทธิภาพหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ (E2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 95.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการสร้างอย่างมีระบบ และวิธีการที่เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยเฉพาะ โดยเริ่มตั้งแต่การเลือกและเรียบเรียงเนื้อหาสาระ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการเรียนรู้ ของวรรณพรรณ เลิศวัตรกานต์ (2557) และ อัจฉราลักษณ์ ทั้งทอง (2563) แล้วนำชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อผ่านกระบวนการตรวจสอบแล้วนำมาแก้ไขให้เกิดความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสม ซึ่งทำให้ได้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ที่มีคุณภาพ

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” มีค่าเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์ที่สูงขึ้นทั้ง 4 ด้าน โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเข้าใจตนเอง และด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ รองลงมา คือ ด้านการเข้าใจผู้อื่น และด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง ตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตดังนี้

3

ด้านการเข้าใจตนเอง ในการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาศแปลงกายโอริกามิ” ก่อนการทดลองเด็กยังแสดงพฤติกรรมด้านการเข้าใจตนเองไม่ชัดเจนนัก เด็กยังไม่กล้าที่จะบอกความต้องการของตนเอง และยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรม เมื่อเจอปัญหาอุปสรรคเด็กจะหยุดการทำกิจกรรมทันที และต้องใช้เวลาลำบากกว่าเด็กจะเริ่มปฏิบัติกิจกรรมใหม่ เด็กยังรู้สึกสับสนไม่รู้ว่าควรจะไปทิศทางไหน จากการสังเกตพฤติกรรมพบว่าเด็กค่อนข้างจะเป็นกังวลในการทำกิจกรรมของตนเอง หลังการทดลองในด้านนี้มีความเปลี่ยนแปลงมากที่สุด มีผลมาจากการที่เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง เด็กได้ทำกิจกรรมซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้เด็กเกิดความเข้าใจในกิจกรรม เด็กกล้าบอก ชักถามในสิ่งที่ตนเองสนใจ เล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เด็กได้พบเจอมาให้ผู้ปกครองฟัง ในระหว่างการทำกิจกรรมเด็กมีความสุข ร่าเริงแจ่มใส สอดคล้องกับ วารุณี มีหลาย (2560) ที่กล่าวว่า การฝึกให้เด็กรู้ว่าตนเองกำลังมีอารมณ์อย่างไร รู้จักถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกออกมาเป็นคำพูด เพื่อให้เด็กจะได้รู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง เมื่อโตขึ้นจะสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี การควบคุมตนเองมี 2 ประการ คือการควบคุมความอยากได้ อยากเป็น ไม่ตามใจตัวเอง และการควบคุมอารมณ์ เด็กควรรู้จักอารมณ์ตนเองและสามารถทำให้อารมณ์สงบได้ โดยที่ไม่เกิดอารมณ์ความรู้สึกไว้

ด้านการมีมนุษย์สัมพันธ์ในการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาศแปลงกายโอริกามิ” ก่อนการทดลองเด็กยังแสดงพฤติกรรมด้านการมีมนุษย์สัมพันธ์ไม่ชัดเจนนัก ในด้านนี้เป็นด้านที่มีความเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดเนื่องจากในชุดกิจกรรมนี้เด็กทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงมีโอกาที่จะได้ทำงานร่วมกับเพื่อนน้อยและไม่ค่อยได้มีโอกาสดูคุยหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันกับเพื่อน หลังการทดลองเด็กเริ่มมีความสุขในการทำกิจกรรม สังเกตได้จากการชักถามพูดคุย สนทนากับบุคคลรอบข้าง ในระหว่างการทำกิจกรรม เมื่อเจอปัญหาในระหว่างการทำกิจกรรม เด็กจะสอบถามหรือขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครองเพื่อให้กิจกรรมสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ สิริมาภิญโญอนันตพงษ์ (2557) กล่าวว่า พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในตัวมนุษย์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาด้านการทำหน้าที่ (Function) และวุฒิภาวะ (Maturation) ของอวัยวะระบบต่างๆ ในด้านโครงสร้าง การจัดระเบียบส่วนต่างๆ ของร่างกายรวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกมีลักษณะและทิศทางที่แน่นอนสัมพันธ์กับเวลา ทำให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างดี มีประสิทธิภาพ ทำสิ่งที่ยากสลับซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนเป็นการเพิ่มทักษะใหม่

ด้านการเข้าใจผู้อื่นในการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ก่อนการทดลองเด็กยังแสดงพฤติกรรมด้านการเข้าใจผู้อื่นไม่ชัดเจนนัก เนื่องจากในบางกิจกรรมเด็กยังไม่สามารถปรับตัวได้ เด็กยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ยังไม่ค่อยรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง หลังการทดลองในด้านนี้สิ่งที่เห็นความเห็นความเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจน คือ เด็กรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองมากขึ้น เมื่อไม่เข้าใจหรือทำกิจกรรมไม่ทันจะสอบถามจากผู้ปกครอง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากคิด เช่น คุณแม่คะ ถ้าหนูพับกระดาษแล้วไม่ทำให้เรียบจะทำให้หนูพับกระดาษในขั้นตอนต่อไปไม่ได้ใช่ไหมคะ เมื่อผู้ปกครองสนทนาตอบเด็กก็รับรู้ได้ว่าเพราะอะไร ผู้ปกครองถึงแนะนำสอดคล้องกับ ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลทร (2558) กล่าวว่า ผู้ปกครองเป็นส่วนหนึ่งในแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้บ้านเป็นฐานผ่านชุดการเรียนรู้ ซึ่งชุดการเรียนรู้นำไปใช้กับเด็กที่บ้านเป็นรายบุคคล หรือเรียนรู้ร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กมีความคิดรวบยอด ค่านิยม ทักษะต่างๆ ที่จำเป็นตามเป้าหมายของหลักสูตรหรือชุดการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะด้าน

ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง ในการใช้ชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริกามิ” ก่อนการทดลองเด็กยังแสดงพฤติกรรมด้านการควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ชัดเจนนัก เนื่องจากเด็กยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรม เมื่อเจอปัญหาอุปสรรคเด็กจะหยุดการทำกิจกรรมทันที หรือแสดงออกทางสีหน้าว่าไม่อยากทำกิจกรรมต่อไปแล้ว หรือฉีกกระดาษในกรณีที่พับไม่ได้ เด็กยังไม่เข้าใจในขั้นตอนของการพับกระดาษเป็นรูปร่างต่าง ๆ ตามที่กำหนด ผู้ปกครองต้องให้ของรางวัลเพื่อกระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมต่อไปจนสำเร็จ หลังการทดลองในด้านนี้สิ่งที่เห็นความเห็นความเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจน คือ เด็กวางแผนเพื่อใช้ความคิดก่อนลงมือทำกิจกรรม มีความระมัดระวังในการทำกิจกรรมเพื่อไม่ให้กระดาษขาด มีความยืดหยุ่นในการทำกิจกรรมเช่น ถ้าเด็กทำตามผู้ปกครองไม่ทัน เด็กก็จะขอให้ผู้ปกครองช่วยทำให้ดูใหม่อีก 1 รอบ แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นที่ผู้ปกครองชี้แนะ สามารถทำกิจกรรมจนสำเร็จได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Goleman (2014) กล่าวว่า ความสามารถในการควบคุมหรือจัดการกับอารมณ์ของตนเอง ใช้ความคิดก่อนลงมือปฏิบัติ มีการควบคุมตนเอง คือสามารถจัดการกับอารมณ์ที่ยุ่งยาก และหุนหันพลันแล่นได้เป็นอย่างดี มีความไว้วางใจ คือการรักษาคำพูดและสัญญา มีความรับผิดชอบ และมีความระมัดระวังในการทำงาน มีความสามารถในการปรับตัว คือมีความยืดหยุ่นในการรับมือกับความต้องการที่หลากหลาย และการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วได้ มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลง คือความสามารถในการเปิดรับความคิดและข้อมูลใหม่ ๆ อยู่เสมอ และการสร้างแนวคิดใหม่ที่เป็นประโยชน์

3. แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า 1) ด้านการเข้าใจตนเอง ฝึกให้เด็กรู้จักอารมณ์ของตนเองโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นร่วมกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน ทำกิจกรรมฝึกสมาธิ ทำกิจกรรมสร้างความสนใจซ้ำๆ เพื่อให้เกิดความไวใจ เชื่อใจ กล้าพูด และกล้าทำ รวมทั้งฝึกให้เด็กมีน้ำใจ รู้จักแบ่งปัน ช่วยเหลือผู้อื่น ยอมรับผิด และต้องให้คำชมเชยทันทีเมื่อเด็กทำดี 2) ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง สอนให้เด็กรู้จักความอดทน การรอคอย โดยครูหรือผู้ปกครองต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และให้เด็กทำกิจกรรมเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายประกอบบทเพลง เสียงดนตรี การเคาะจังหวะ โดยใช้ร่างกายของตนเองเป็นสื่อในการแสดงออกทางอารมณ์ 3) ด้านการเข้าใจผู้อื่น สอนให้เด็กปรับตัวในการอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จัดกิจกรรมทางกายประกอบการร่วมกัน และแบ่งกลุ่มและช่วยกันคิดเพื่อที่จะทำงานให้สำเร็จ 4) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ส่งเสริมให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับครู รุ่นพี่ บุคคลในชุมชน และฝึกให้เด็กรู้จักการช่วยเหลือผู้อื่น เคารพกติกา ผ่านกิจกรรมทางกายที่ใช้เพลง ดนตรี กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ สอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต (2566) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในเด็กวัย 3-6 ปี ควรทำอย่างจริงจัง เนื่องจากเสริมสร้างได้ง่ายกว่าเด็กโต ซึ่งความฉลาดทางอารมณ์จะส่งผลต่อความสำเร็จทางการเรียน การอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการใช้ชีวิตในอนาคตการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์เด็กจำเป็นต้องทำบ่อยๆ ทำทุกวัน เพื่อให้เด็กนำความฉลาดทางอารมณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นอัตโนมัติ การเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ทำได้หลายวิธีการ ได้แก่ สอนให้ทำซ้ำๆ ในเรื่องเดิมด้วยบรรยากาศที่ผ่อนคลาย สอนทีละขั้นทำให้ดู จับมือทำ สร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ อธิบายเหตุผล จูงใจให้ทำ แนะนำและส่งเสริม หาเพื่อนทำด้วยกัน ให้คำชมเชยหรือเป็นกำลังใจเมื่อเด็กทำได้ดี และการเป็นตัวอย่างที่ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การเลือกเนื้อหาของนิทานเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ ควรเป็นนิทานที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ ทั้ง 4 ด้าน คือ นิทานควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเข้าใจตนเองกล้าแสดงออกถึงความสนุกสนานร่าเริงในขณะที่เล่นหรือทำกิจกรรม กล้าบอกเล่าถึงความรู้สึก ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเองยับยั้งอารมณ์ความต้องการที่เกิดขึ้น รู้จักอดทน ด้านการเข้าใจผู้อื่นเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น รู้จักรับฟัง และด้านการมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนหรือบุคคลรอบตัวเด็ก

เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมจินตนาการของเด็ก เด็กสามารถคิดตามเนื้อเรื่องรูปภาพที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงได้

2. การเลือกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ ควรเป็นกิจกรรมที่เน้นให้เด็กลงมือปฏิบัติเพื่อแสดงพฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งกิจกรรมที่นำมาใช้อาจเป็น กิจกรรมประกอบอาหาร กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ กิจกรรมบทบาทสมมติ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยโดยการนำชุดการเรียนรู้ “กระดาษแปลงกายโอริгами” ไปต่อยอดในทักษะอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ทักษะคิดอย่างสร้างสรรค์และคิดเชิงนวัตกรรม ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดวิจารณ์ญาณ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมความพร้อมทักษะในศตวรรษ ที่ 21

2. ควรมีการออกแบบชุดการเรียนรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการทักษะอื่นๆของเด็กปฐมวัย เช่น ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางคณิตศาสตร์ ทักษะทางวิทยาศาสตร์ และทักษะทางภาษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2566, 10 มกราคม). แนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์เด็กปฐมวัย. กองส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต. <https://mh4.dmh.go.th/wp-content/uploads/2023/02.pdf>.
- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2564, 30 ธันวาคม). ชุดการเรียนรู้เคลื่อนที่ ‘นวัตกรรมแห่งปี’ ช่วยปิด ช่องว่าง การศึกษายุคโควิด-19. กสศ. <https://www.eef.or.th/article-innovation-of-the-year-311221/>.
- บัญชา ธนบุญสมบัติ. (2554). โอริงามิ เล่ม 1 พับกระดาษ...ฝึกสมอง (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักพิมพ์สารคดี.
- ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลธร และกันตวรรณ มีสมสาร. (2558).การปลูกฝังและสร้างเสริมทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย.ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย (หน่วยที่ 9, หน้า 9-1 ถึง 9-46). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ. (2565, 1 มีนาคม). เด็กบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์ (Children with Behavioral and Emotional Disorders). <https://fcdthailand.org/library-type/>.

วรรณพรรณ เลิศวัตรกานต์. (2557). *การพัฒนาชุดกิจกรรมโดยเน้นงานปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมารีวิทยา. (การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). SURE. <https://sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/7933?attempt=2&>.*

วารุณี มีหลาย. (2560, 3 มีนาคม). *This entry was posted in การพยาบาลเด็ก. Bookmark the permalink. ความฉลาดทางอารมณ์กับเด็ก. <http://164.115.41.60/>.*

สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. (2557). *ดูแลลูกอย่างไรในวัยอนุบาล. บัณฑิต.*

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563, 20 กรกฎาคม). *พัฒนาการและพื้นฐานอารมณ์เด็กปฐมวัย – เพื่อการเติบโตอย่างมีคุณภาพ. <https://researchcafe.org/development-and-temperament-of-early-childhood/>.*

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2560, 9 มีนาคม). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี. <http://110.78.114.133/chiangrai1/crdownload/data/P1CKnJBuq101838FriMar2018.pdf>.*

อนวัติ คุณแก้ว. (2559). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สู่ผลงานทางวิชาการเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะ (พิมพ์ครั้งที่ 5). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

อัจฉราลักษณ์ ทั้งทอง. (2563). *การให้ความรู้ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองของเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรม “หนูน้อยสู้ภัยโควิด-19”. สึกขา วารสารศึกษาศาสตร์, 10(1), 167-181.*

Goleman, D. (2014). *Working with Emotional Intelligence*. Bantam Book.

Selter, C. (2002, 13 March). *On the Arithmetical Flexinlity of Primary School Children Analyses Based on the Example Task 701-698. ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/237772397_On_the_Arithmetical_Flexibility_of_Primary_School_Children_-_Analyses_Based_on_the_Example_Task_701-698*